

«Biodiversity: research and conservation» — новий польський ботанічний часопис

Biodiversity: research and conservation. — ed. B. Jackowiak. — 2006. — Vol. 1–2, 3–4. — Adam Mickiewicz University, Poznan, Poland

Бурхливий розвиток досліджень з біорізноманітності та охорони природи, яким характеризується кінець XX — початок XXI століть, необхідність швидкого оприлюднення багатьох матеріалів, накопичених у результаті цих досліджень, зумовили появу численних періодичних видань різного рангу. Серед великої кількості сучасних ботанічних журналів, започаткованих останнім часом, позитивно виділяється новий польський часопис «Biodiversity: Research and Conservation», заснований кафедрою систематики рослин Познанського університету ім. А. Міцкевича. Його поява була важливою і водночас приємною подією в житті не тільки ботаніків цього наукового осередку чи ботанічної громади Польщі, а й усієї світової спільноти, оскільки уже з перших двох номерів, з якими ми мали нагоду ознайомитися, видно, що в ньому висвітлюються найактуальніші проблеми вивчення флористичної різноманітності та її охорони. У 2006 р. було опубліковано по два спарені номери журналу — Т. 1–2 і 3–4, які люб'язно надіслали нам колеги-ботаніки з Познані, за що висловлюємо їм ширю подяку.

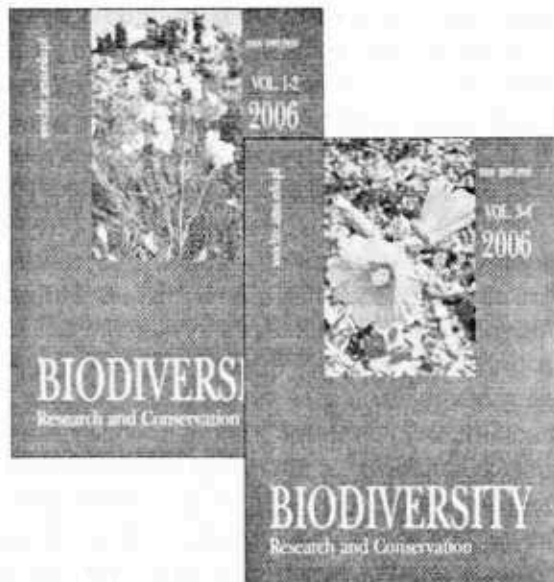
За складом редакційної колегії можна очікувати, що журнал буде публікувати цікаві, фахові, високої якості статті. Головним редактором часопису є відомий польський дослідник, еколог, флорист та геоботанік проф. д-р Богдан Яцков'як з Познанського університету (B. Jackowiak), відомий своїми оригінальними дослідженнями з екології міста та інвазійних рослин; його заступником є флорист та систематик д-р Збігнев Целка (Z. Celka), який займається таксономією роду *Malva* L.

та флорою та рослинним покривом давніх поселень. До редакційної ради увійшли відомі польські та зарубіжні — німецькі, австрійські, швейцарські, словачські — вчені, зокрема, директор Інституту дендрології ПАН у Курніку, проф. А. Боратинський (A. Boratyński), директор Інституту ботаніки ім. В. Шафера ПАН у Кракові, проф. З. Мірек (Z. Mirek), проф.-емерит К. Ростаєнський (K. Rostański) з Катовіце, проф. Варшавського університету Б. Суднік-Войциковська (B. Sudnik-Wójcikowska), директор Інституту ботаніки Ягелонського університету,

проф. А. Зайонц (A. Zając), проф. В. Жуковський (W. Żukowski), директор Інституту екології Технічного університету в Берліні І. Коварік (I. Kowarik), проф. Е. Ландолт (E. Landolt) із Швейцарії, проф. Г. Греберр (G. Grabherr) з Віденського університету, проф. В. Феракова (V. Feráková) з Інституту ботаніки Словацької АН та ін. З більшістю з них українські вчені добре знайомі — за зустрічами на наукових форумах, спільними дослідженнями та публікаціями, а також підтримують дружні стосунки.

Журнал публікує оригінальні результати досліджень квіткових рослин, мохів, водоростей, грибів, які групуються за чотирма напрямками: а) мінливість, таксономія та філогенія; б) хорологія; в) екологія; г) охорона природи.

У першому та другому номерах рецензованого часопису опубліковані результати оригінальних досліджень польських ботаніків з таксономії, філогенії та еволюції, морфологічної та генетичної мінливості, фітогеографії, екологічної приуроченості різних груп квіткових рослин, флори та рослинності окремих регіонів, різних аспектів їх антропогенної трансформації, а також охорони, збереження та відтворення вразливих видів рослин. Особливу увагу приділено вивченню представників родини *Orchidaceae* (D. Szlachetko et al.; J. Mytnik-Ejsmont, P. Rutkowski; D. Szlachetko, M. Górnjak; H. Margońska; M. Górnjak et al.; M. Sitko et al.; M. Kuřak et al., D. Cieślicka) та роду *Erica* L. (P. Szkudlarz), морфологічній мінливості роду *Hypoxis* L. (J. Wiland-Zsymbańska), видів *Cardaminopsis halleri* (B. Fiałkiewicz, A. Rostański), *Malva alcea* L. (Z. Celka et al.), *Centaurea oxylepis* (Wimm. et Grab.) (T. Nowak) та ін. Досить численними є публікації результатів популяційних досліджень — на прикладі *Pinus sylvestris*, *Stipa capillata* (Wysocki et al.), *Melica transylvanica* і *M. ciliata* (M. Szczepaniak, E. Cieślak), *Impatiens parviflora* (Komosińska), *Phyteuma spicatum* L. (J. Sawiski et al.) та ін. Представлені в журналі хорологічні дослідження не

обмежуються територією Польщі (тут дуже багато спеціальних регіональних досліджень, виконаних з використанням загальноприйнятої в Польщі карти АТРОЛ), а охоплюють й інші країни та континенти, наприклад, поширення видів роду *Oenothera* у Скандинавії (K. Rostański), *Microcos L.*, в Африці (E. Szarnecka). Цікавою з фітогеографічного погляду є праця А. Зайонца та М. Зайонц (M. Zając, A. Zając), присвячена аналізу західного елементу у флорі Польщі. Гідне місце відведено публікаціям, з питань синантропної фракції флори та інвазії окремих видів адвентивних рослин (P. Marciniuk, M. Wierzba; V. Tokarska-Guzik et al.; A. Urbisz, A. Urbisz). Вони висвітлюють дослідження динаміки поширення окремих видів та груп інвазійних рослин, їх участі у трансформації рослинного покриву, аналізу наслідків цього впливу на фітобіоту. Ці відомості є цікавими та корисними і для ботаніків інших країн, зокрема й України, оскільки пов'язані з проблемами довкілля, породженими глобалізацією відносин між країнами. Активне поширення та вкорінення у природні ценози, наприклад, *Acer negundo*, *Bidens frondosa*, *Conyza canadensis*, *Echinocystis lobata*, *Impatiens glandulifera*, *I. parviflora*, *Reynoutria japonica*, *Robinia pseudoacacia*, *Solidago canadensis* та інших видів, які належать до трансформерів, є спільним для багатьох країн Європи. Так само вони впливають на рослинний покрив України, спричинюючи його незворотні зміни, передусім аборигенної компоненти флори. Приємно відзначити, що у першому номері журналу надрукована стаття українського ботаніка І. Мойсієнка (Херсонський педагогічний університет) у співавторстві з польськими колегами (B. Sudnik-Wójcikowska et al.), присвячена динаміці флори лісосмуг на півдні України. Результати вивчення рідкісних рослин публікуються в окремому розділі та містять дані як щодо стану їх популяцій, так і розробки заходів їх практичної охорони на території об'єктів природно-заповідного фонду країни.

Новий польський часопис має формат А4, нагадує «Український ботанічний журнал» 80–90-х рр. ХХ ст. На його титульній сторінці — фото рослини, яке щонайменше змінюється, наприклад, № 1–2 прикрашає зображення *Erica monsoniana L.*, № 3–4 — *Malva alcea L.* Журнал виходить англійською мовою, що забезпечує суттєві переваги над іншими, оскільки є доступнішим для широкого загалу ботаніків, особливо в Західній Європі.

Окрім наукового, слід відзначити і високий поліграфічний рівень видання: якість друку, фотографій, інших ілюстрацій. Журнал публікується як у паперовому, так і в електронному варіантах (pdf-формат); з електронною версією можна ознайомитися на сайті: www.brc.amu.edu.pl.

Наприкінці кожного номера подано Правила для авторів, а також коротку інформацію про відділ таксономії рослин Познанського університету ім. А. Міцкевича, з якої дізнаємося про історію його створення, подальшу розбудову, відомих ботаніків, які тут працювали, основні наукові здобутки тощо.

Побажаємо успіхів новому часопису, а редакційній колегії — великого портфеля цікавих і оригінальних статей, які й у подальшому триматимуть високий рейтинг журналу.

В.В. ПРОТОПОПОВА, М.В. ШЕВЕРА